

Висновки Верховного Суду України, викладені у рішеннях, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судових рішень за II півріччя 2014 р. *

060.000.000 Порядок здійснення розрахунків з бюджетом та державними цільовими фондами

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень ч. 13 ст. 20 Закону України від 9 липня 2003 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 1058-IV), п. 11.17 Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України, затвердженої постановою правління Пенсійного фонду України (далі — ПФУ) від 19 грудня 2003 р. № 21-1 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2004 р. за № 64/8663; у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — Інструкція) щодо поширення законодавства про порядок повернення надміру або помилково сплачених страхових внесків на частини сум єдиного податку, сплачених суб'єктами підприємницької діяльності-юридичними особами, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, що перераховується органами Державного казначейства України (далі — Держказначейство) на рахунки органів ПФУ та зараховується в рахунок сплати страхових платежів.

Закон України № 1058-IV регулює відносини, що виникають між суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (ст. 5). Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на ці правовідносини лише у випадках, передбачених зазначеним Законом, або в частині, що йому не суперечить. Виключно цим нормативно-правовим актом визначаються: принципи та структура системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування; коло осіб, на яких поширюється його дія; перелік платників страхових внесків, їх права та обов'язки; порядок нарахування, обчислення, сплати цих внесків і стягнення заборгованості за ними.

Згідно зі ст. 1 вказаного Закону страхові внески — кошти відрахувань на соціальне страхування та збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, сплачені згідно із законодавством, що діяло раніше; кошти, сплачені на

загальнообов'язкове державне пенсійне страхування відповідно до цього Закону.

Спеціальним законодавством, зокрема Указом Президента України від 3 липня 1998 р. № 727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» (чинного на час виникнення спірних відносин; далі — Указ № 727/98), запроваджено спеціальний режим оподаткування, обліку та звітності, спрямований на підтримку суб'єктів малого підприємництва.

Відповідно до ст. 3 Указу № 727/98 суб'єкти підприємницької діяльності-юридичні особи сплачують єдиний податок щомісяця не пізніше 20 числа наступного місяця на окремий рахунок відділень Держказначейства. Відділення Держказначейства наступного дня після надходження коштів перераховують суми єдиного податку у таких розмірах: до Державного бюджету України — 20 відсотків; до місцевого бюджету — 23 відсотки; до ПФУ — 42 відсотки; на обов'язкове соціальне страхування — 15 відсотків.

* Продовження. Початок матеріалу опубліковано в журналі за 2015 р. № 8. — С. 9—17.

Пунктом 5 Порядку зарахування, розмежування і обліку єдиного податку суб'єктів малого підприємництва, затвердженого наказом Головного управління Держказначейства від 29 грудня 1998 р. № 107, передбачено, що розподіл суми єдиного податку суб'єктів малого підприємництва між державним бюджетом, місцевими бюджетами, ПФУ, Фондом соціального страхування у співвідношенні, встановленому Указом № 727/98, здійснюють відділи розмежування та оперативно-аналітичного обліку державних доходів територіальних відділень Держказначейства.

У листах від 19 березня 2004 р. № 2645/04 та 15 жовтня 2007 р. № 16442/03-30 ПФУ надав роз'яснення платникам страхових внесків, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, про те, що частина сум єдиного податку, що перераховується органами Держказначейства на рахунки органів ПФУ, зараховується в рахунок сплати страхових внесків, нарахованих страхувальником у встановлених законодавством розмірах на суми фактичних витрат на оплату праці (грошового забезпечення) працівників. Зарахування здійснюється на підставі платіжного документа, який підтверджує сплату єдиного податку, поданого платником одночасно з поданням до органів ПФУ щомісячного розрахунку суми страхових внесків, та даних органів Держказначейства про перерахування до бюджету ПФУ частини сум єдиного податку.

Таким чином, сплачена суб'єктами підприємницької діяльності—юридичними особами, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, частина сум єдиного податку, що перераховується органами Держказначейства на рахунки органів ПФУ, зараховується в рахунок сплати страхових внесків.

Суди встановили, що станом на 1 березня 2011 р. за приватним підприємством «Висотбудреставрація» як платником єдиного податку відповідно до Указу № 727/98 рахується переплата по частині суми обов'язкових страхових платежів, перерахованої Держказначейством на рахунок ПФУ, в сумі 40 тис. 556 грн 90 коп., що підтверджується актом звірки від 14 березня 2011 р. № 114 та листом управління ПФУ від 18 квітня 2011 р. № 2764/02.

Враховуючи зазначене, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України на підставі аналізу указаних норм права дійшла висновку, що сплачена суб'єктами

Відповідно до ч. 13 ст. 20 Закону № 1058-IV суми надміру сплачених чи помилково сплачених страхових внесків до солідарної системи повертаються страхувальникам або за їх згодою зараховуються в рахунок майбутніх платежів страхових внесків у порядку і в строки, визначені правлінням ПФУ.

Облік надходжень і витрат коштів ПФУ відповідно до ч. 1 ст. 76 Закону № 1058-IV здійснюють виконавчі органи ПФУ.

Порядок повернення надміру сплачених страхових внесків, що діяв під час сплати позивачем єдиного податку, тобто до 1 січня 2011 р., було врегульовано підзаконними нормативно-правовими актами, а саме: п. 11.17 Інструкції, який в подальшому було виключено на підставі постанови правління ПФУ від 22 жовтня 2010 р. № 25-1, та Порядком ведення органами Пенсійного фонду України обліку надходження платежів зі збору на обов'язкове державне пенсійне страхування та інших платежів, затвердженим постановою правління ПФУ від 19 січня 2002 р. № 2-4 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 1 березня 2002 р. за № 212/6500), який із 1 січня 2011 р. втратив чинність.

Разом з тим із 1 січня 2011 р. набрав чинності Порядок зарахування в рахунок майбутніх платежів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або повернення помилково сплачених коштів, затверджений постановою правління ПФУ від 27 вересня 2010 р. № 21-1 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 20 жовтня 2010 р. за № 955/18250; далі — Порядок).

Саме цей Порядок був чинним на час виникнення спірних відносин і визначав, зокрема, процедуру повернення коштів помилкової або надмірної сплати сум єдиного внеску та/або застосованих фінансових санкцій або інших коштів на відповідний рахунок органу ПФУ, відкритий в органах Держказначейства для їх зарахування, відповідно до встановленого розміру єдиного внеску (п. 4 Порядку). Механізм повернення надміру сплачених страхових внесків був аналогічним тому, який діяв до 1 січня 2011 р.

Слід зазначити, що страхові платежі та внески за своїм правовим статусом є одним і тим же і розпорядником цих коштів є ПФУ.

підприємницької діяльності—юридичними особами, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, частина сум єдиного податку, що перераховується органами Держказначейства на рахунки органів ПФУ,

зараховується в рахунок сплати страхових платежів, у зв'язку з чим на них поширюється законодавство щодо порядку повернення надміру або помилково

сплачених страхових внесків (постанова Верховного Суду України від 4 листопада 2014 р. у справі № 21-311а14).

080.000.000 Податковий контроль

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень статей 71, 72, 74 ПК України щодо виключення з баз даних інформації, яка використовується для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, щодо компетенції контролюючих органів, повноважень і обов'язків їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальності за порушення податкового законодавства, врегульовані ПК України.

У п. 61.1 ст. 61 цього Кодексу визначено, що податковий контроль — це система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Способом здійснення такого контролю є, зокрема, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів (підпункт 62.1.2 п. 62.2 ст. 62 ПК України).

Відповідно до ст. 71 ПК України інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів — це комплекс заходів щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій.

Згідно з приписами підпункту 72.1.1 п. 72.1 ст. 72 ПК України (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин) для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується інформація: що надійшла, зокрема, від платників податків та податкових агентів, що міститься в податкових деклараціях, розрахунках, інших звітних документах; що міститься у наданих великими платниками податків в електронній формі копіях документів з

Виходячи із системного тлумачення статей 71, 72, 74 ПК України колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла такого правового висновку: для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується ін-

обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинних документах, які ведуться в електронній формі, реєстрах бухгалтерського обліку, фінансовій звітності, інших документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів; про фінансово-господарські операції платників податків.

У п. 74.1 ст. 74 ПК України зазначено, що податкова інформація, зібрана відповідно до цього Кодексу, може зберігатися та опрацьовуватися в інформаційних базах контролюючих органів або безпосередньо посадовими (службовими) особами контролюючих органів.

Суди нижчих інстанцій встановили, що у період з 13 грудня 2012 р. по 10 січня 2013 р. Державна податкова інспекція у Ленінському районі м. Миколаєва головного управління Міністерства доходів і зборів України у Миколаївській області провела документальну позапланову виїзну перевірку, на підставі якої складено акт від 17 січня 2013 р. та на його підставі внесено інформацію щодо непідтвердження доходів, які враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток, до автоматизованих систем «Результати співставлення податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів на рівні ДПА України» та «Аудит».

Висновки, викладені у зазначеному акті, є відображенням дій податкових інспекторів, не породжують правових наслідків для платника податків і, відповідно, такий акт не порушує прав останнього.

Включення суб'єктом владних повноважень до бази даних інформації про таку перевірку не створює жодних перешкод для діяльності платника податку.

інформація, що надійшла за результатами податкового контролю і не може бути виключена з баз даних, якщо дії зі здійснення такого контролю не визнані протиправними в установленому порядку (постанова Верховного Суду України від 9 грудня 2014 р. у справі № 21-511а14).

2. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень п. 1.3 ст. 1, підпункту 3.1.1 п. 3.1 ст. 3, п. 4.1 ст. 4, підпунктів 7.4.1 та 7.4.5 п. 7.4, підпункту 7.5.1 п. 7.5, підпунктів 7.7.1, 7.7.2 п. 7.7 ст. 7 Закону України від 3 квітня 1997 р. № 168/97-ВР «Про податок на додану вартість» (чинного на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 168/97-ВР) щодо відсутності підстав у органу податкової служби для прийняття податкового повідомлення–рішення про визначення грошового зобов'язання платнику податків за результатами перевірки, призначеної в рамках кримінальної справи, за відсутності відповідного рішення суду в кримінальній справі.

Відповідно до підпункту 78.1.11 п. 78.1 ст. 78 ПК України однією з підстав проведення документальної позапланової виїзної перевірки є отримання постанови суду (ухвали суду) про призначення перевірки або постанови органу дізнання, слідчого, прокурора, винесеної ними відповідно до закону у кримінальних справах, що перебувають у їх провадженні.

У разі, якщо грошове зобов'язання розраховується органом державної податкової служби за результатами перевірки, призначеної відповідно до кримінально-процесуального закону або закону про оперативно-розшукову діяльність, податкове повідомлення–рішення за результатами такої перевірки не приймається до дня

На думку колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України, відсутність відповідного рішення суду в кримінальній справі не дає підстав органу податкової служби для прийняття податкового повідомлення–рішення про ви-

набрання законної сили відповідним рішенням суду. Матеріали перевірки разом з висновками органу державної податкової служби передаються правоохоронному органу, що призначив перевірку. Статус таких матеріалів перевірки та висновків органу державної податкової служби визначається кримінально-процесуальним законом або законом про оперативно-розшукову діяльність (п. 86.9 ст. 86 ПК України).

У справі, що розглядається, суди встановили, що на момент прийняття спірних податкових повідомлень–рішень у відповідача не було відомостей про прийняття судом рішення у кримінальній справі, в межах якої проведено документальну перевірку позивача.

значення грошового зобов'язання платнику податків за результатами перевірки, призначеної в рамках кримінальної справи (*постанова Верховного Суду України від 23 грудня 2014 р. у справі № 21-576а14*).

090.000.000 Відповідальність за порушення у сфері оподаткування

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування п. 7 підрозділу 10 розд. XX «Перехідні положення» ПК України щодо відповідальності за неподання (несвоечасне подання) податкової звітності.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів з 1 січня 2011 р., регулюються ПК України, яким визначено вичерпний перелік податків і зборів, що справляються в Україні, порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Відповідно до п. 109.1 ст. 109 ПК України податковими правопорушеннями є протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених цим Кодексом та

іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Статтею 120 ПК України визначено, що неподання або несвоечасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори податкових декларацій (розрахунків), тягнуть накладення штрафу в розмірі 170 грн за кожне таке неподання або несвоечасне подання. Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, тягнуть накладення штрафу в розмірі 1 тис. 20 грн за кожне таке неподання або несвоечасне подання.

Водночас п. 7 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розд. XX «Перехідні положення» ПК України передбачено, що штрафні санкції за порушення податкового законодавства за період

із 1 січня по 30 червня 2011 р. застосовуються у розмірі не більше 1 грн за кожне порушення.

Зі змісту вказаного пункту випливає, що ця норма встановлює особливості застосування

Системний аналіз зазначених норм ПК України дає підстави вважати, що неподання (несвоєчасне подання) податкової звітності слід розуміти як порушення податкового законодавства, за яке відповідно до п. 7 підрозділу 10 «Інші перехідні положення» розд. XX «Пе-

штрафних санкцій до суб'єктів господарювання за порушення податкового законодавства у визначений період, які полягають у встановленні максимальної ставки санкцій за кожне порушення.

рехідні положення» ПК України може бути застосована відповідальність, передбачена п. 120.1 ст. 120 ПК України, але не більше 1 грн за кожне порушення (*постанова Верховного Суду України від 1 липня 2014 р. у справі № 21-203а14*).

2. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень підпункту 17.1.7 п. 17.1 ст. 17 Закону України від 21 грудня 2000 р. № 2181-III «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (чинного на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 2181-III) щодо відповідальності за несплату у визначені строки узгодженої суми податкового зобов'язання.

Згідно з підпунктами 1.2 та 1.3 ст. 1 Закону № 2181-III податкове зобов'язання — це зобов'язання платника податків сплатити до бюджетів або державних цільових фондів відповідну суму коштів у порядку та у строки, визначені цим Законом або іншими законами України, а податковий борг (недоїмка) — податкове зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), самостійно узгоджене платником податків або узгоджене в адміністративному чи судовому порядку, але не сплачене у встановлений строк, а також пеня, нарахована на суму такого податкового зобов'язання.

Згідно з підпунктом 5.3.1 п. 5.3 ст. 5 Закону № 2181-III платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом десяти календарних днів, наступних за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого підпунктом 4.1.4 п. 4.1 ст. 4 цього Закону для подання податкової декларації.

На підставі аналізу зазначених норм права колегія суддів дійшла висновку про те, що передбачена підпунктом 17.1.7 п. 17.1 ст. 17 Закону № 2181-III штрафна санкція може бути застосована до платника податку лише тоді, коли податкове зобов'язання є узгодженим і таким, що сплачене із затримкою на визначені цим пунктом строки.

Відповідно до підпункту 17.1.7 п. 17.1 ст. 17 Закону № 2181-III у разі коли платник податків не сплачує узгоджену суму податкового зобов'язання протягом граничних строків, визначених цим Законом, такий платник податку зобов'язаний сплатити штраф у таких розмірах: при затримці до 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі 10 відсотків погашеної суми податкового боргу; при затримці від 31 до 90 календарних днів включно, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі 20 відсотків погашеної суми податкового боргу; при затримці, що є більшою 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання, — у розмірі 50 відсотків погашеної суми податкового боргу.

Закон № 2181-III не містить винятків для застосування штрафу за порушення граничних строків сплати узгодженої суми податкового зобов'язання залежно від того, як платник податку її сплатив — добровільно чи на підставі рішення суду, в тому числі й у випадку розстрочення його виконання (*постанова Верховного Суду України від 18 вересня 2014 р. у справі № 21-279а14*).

100.000.000 Загальнодержавні витрати і витрати місцевого самоврядування

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування Положення про Державну фінансову інспекцію України, затвердженого Указом Президента України від 23 квітня 2011 р. № 499/2011 (далі — Положення), та норм Закону України від 26 січня 1993 р. № 2939-XII «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі —

Закон № 2939-ХІІ) щодо порядку виконання вимог органу державного фінансового контролю про усунення порушень, виявлених у ході перевірки підконтрольних установ.

Згідно з Положенням Державна фінансова інспекція України (далі — Держфінінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України, входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю.

Держфінінспекція відповідно до покладених на неї завдань в установленому порядку вживає заходів до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства та притягнення до відповідальності винних осіб, а саме: вимагає від керівників та інших службових осіб підконтрольних установ усунення виявлених порушень законодавства; звертається до суду в інтересах держави, якщо підконтрольною установою не забезпечено виконання вимог до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства з питань збереження і використання активів <...> (підпункт 4 п. 4 Положення).

Відповідно до п. 6 Положення Держфінінспекція для виконання покладених на неї завдань має право в установленому порядку, зокрема, пред'являти керівникам та іншим особам підприємств, установ та організацій, що контролюються, обов'язкові до виконання вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства; при виявленні збитків, завданих державі чи об'єкту контролю, визначати їх розмір згідно з методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Також в Положенні встановлено, що у разі, якщо підконтрольною установою не забезпечено виконання вимог до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства з питань збереження і використання активів, Держфінінспекція має право звернутися до суду в інтересах держави.

Зазначені норми кореспондуються з положеннями п. 7 ст. 10 Закону № 2939-ХІІ, згідно з

На підставі указанного колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку про наявність у органу державного фінансового контролю права пред'являти вимогу про усунення порушень, виявлених в ході перевірки підконтрольних

якими державній контрольно-ревізійній службі надано право пред'являти керівникам та іншим службовим особам підконтрольних установ, що ревізуються, вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства з питань збереження і використання державної власності та фінансів, вилучати в судовому порядку до бюджету виявлені ревізіями приховані і занижені валютні та інші платежі, ставити перед відповідними органами питання про припинення бюджетного фінансування і кредитування, якщо отримані підприємствами, установами та організаціями кошти і позички використовуються з порушенням чинного законодавства.

Аналіз зазначених норм дає підстави вважати, що органу державного фінансового контролю надано можливість здійснювати контроль за використанням коштів державного і місцевого бюджету та у разі виявлення порушень законодавства пред'являти обов'язкові до виконання вимоги щодо усунення таких правопорушень.

При виявленні збитків, завданих державі чи об'єкту контролю, орган державного фінансового контролю має право визначати їх розмір згідно з методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України, та звернутися до суду в інтересах держави, якщо підконтрольною установою не забезпечено виконання вимог до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства з питань збереження і використання активів.

Вимога органу державного фінансового контролю спрямована на корегування роботи підконтрольної організації та приведення її у відповідність із вимогами законодавства і в цій частині вона обов'язкова до виконання. Щодо відшкодування виявлених збитків, завданих державі чи об'єкту контролю, то про їх наявність може бути зазначено у вимозі, але вони не можуть бути примусово стягнуті шляхом вимоги. Такі збитки відшкодовуються у добровільному порядку або шляхом звернення до суду з відповідним позовом.

установ, яка обов'язкова до виконання лише в частині усунення допущених порушень законодавства і за допомогою якої неможливо примусово відшкодувати виявлені в ході перевірки збитки (*постанова Верховного Суду України від 14 жовтня 2014 р. у справі № 21-453а14*).

110.000.000 Державне регулювання банківської діяльності**110.050.000 Інвестиційна діяльність****110.050.090 Векселі**

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень ч. 20 ст. 7 Закону України від 15 вересня 1995 р. № 329/95-ВР «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» (був чинним на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 329/95-ВР) щодо підстав для позову до аваліста про стягнення заборгованості за непогашеним векселем.

Надання податкового векселя, авальованого банком, в рахунок забезпечення виконання зобов'язань платника податку зі сплати акцизного збору при здійсненні операцій зі спиртом етиловим, а також порядок його погашення передбачено ч. 20 ст. 7 Закону № 329/95-ВР.

Так, відповідно до абзаців 1 та 3 ч. 20 ст. 7 Закону № 329/95-ВР до отримання суб'єктом підприємницької діяльності з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, призначеного для переробки на іншу підакцизну продукцію (за винятком виноматеріалів), такий платник акцизного збору зобов'язаний надати органу державної податкової служби України за своїм місцезнаходженням податковий вексель, авальований банком (податкову розписку), який є забезпеченням виконання зобов'язання цього платника у термін до 90 календарних днів, починаючи від дня видачі векселя (податкової розписки), сплатити суму акцизного збору, розраховану за ставками для цієї продукції.

У разі якщо передбачений цією статтею податковий вексель, авальований банком (податкова розписка), не погашається у визначений термін, векселедержатель здійснює протест такого векселя (податкової розписки) у неплатежі згідно з чинним законодавством та протягом одного робочого дня з дня здійснення протесту звертається до банку, який здійснив аваль цього векселя (податкової розписки), з опротестованим векселем (податковою розпискою). Банк-аваліст зобов'язаний не пізніше операційного дня, наступного за днем звернення векселедержателя з опротестованим векселем (податковою розпискою), переказати суму, яка вказана у цьому векселі (податковій розписці), векселедержателю.

На виконання ч. 20 ст. 7 Закону № 329/95-ВР постановою Кабінету Міністрів України від 22 червня 2005 р. № 498 затверджено Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових розписок), які видаються до отримання спирту етилового неденатурованого і є забезпеченням виконання

зобов'язання із сплати акцизного збору (був чинним на час виникнення спірних відносин; далі — Порядок).

Пункт 15 Порядку також передбачає звернення векселедержателя до банку-аваліста за умови опротестування податкового векселя.

Аваль — вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність за оплату податкового векселя перед векселедержателем і яке оформляється шляхом проставлення гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя (п. 2 Порядку).

Згідно з п. 294 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 3 березня 2004 р. № 20/5 (zareestrowano в Міністерстві юстиції України 3 березня 2004 р. за № 283/8882; була чинною на час виникнення спірних відносин; далі — Інструкція) протести векселів про неоплату, неакцепт, недакування акцепту вчиняються нотаріусами відповідно до законодавства України про обіг векселів.

При цьому в силу вимог ст. 8 Закону України від 5 квітня 2001 р. № 2374-III «Про обіг векселів в Україні» та п. 302 Інструкції вексель, опротестований нотаріусом (виконавчий напис нотаріуса) у встановленому законом порядку, є виконавчим документом.

Враховуючи зазначене, на думку колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України, положеннями ч. 20 ст. 7 Закону № 329/95-ВР та п. 15 Порядку визначений механізм погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових розписок) саме у позасудовому порядку.

Водночас за змістом ст. 32 «Уніфікованого закону про переказні векселі та прості векселі», запровадженого Женевською конвенцією від 7 червня 1930 р. (дата приєднання України: 6 липня 1999 р. згідно із Законом України від 6 липня 1999 р. № 826-XIV; набрала чинності для України 6 січня 2000 р.), аваліст відповідає так само, як і та особа, зобов'язання

якої він забезпечив, і його зобов'язання є дійсним навіть у тому разі, якщо те зобов'язання, яке він забезпечував, виявиться недійсним з будь-якої іншої причини, ніж дефект форми.

Пленум Верховного Суду України в п. 28 постанови від 8 червня 2007 р. № 5 «Про деякі питання практики розгляду спорів, пов'язаних з обігом векселів» роз'яснив, що внаслідок того, що аваліст відповідає в тому самому обсязі і на тих самих підставах, що й особа, зобов'язання якої він забезпечив авалем, то аваліст, що надав аваль за векседавця простого векселя, несе

Таким чином, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що оскільки банк, який авалував податковий вексель, гарантував векселедержателю його оплату, так само, як і та особа, зобов'язання якої він забезпечив, то неопротестування такого векселя векседавцем не є

відповідальність перед векселедержателем незалежно від опротестування векселя в неплатежі.

Водночас п. 4.9 Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 р. № 508 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495), визначено, що для звернення вимоги до банку-аваліста здійснення протесту є не обов'язковим у разі, якщо аваль наданий, зокрема, за векседавця простого векселя.

підставою для відмови в позові до аваліста про стягнення заборгованості за непогашеним векселем на підставі того, що чинне законодавство не передбачає обов'язкового опротестування векселя для наступного звернення до суду (*постанова Верховного Суду України від 9 грудня 2014 р. у справі № 21-548a14*).

150.000.000 Земельне законодавство

150.050.000 Плата за землю. Земельний податок. Орендна плата

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень підпункту 288.5.1 п. 288.5 ст. 288 ПК України щодо розміру орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, який підлягає перерахуванню до бюджету.

Зі змісту ЗК України та Закону України від 6 жовтня 1998 р. № 161-XIV «Про оренду землі» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 161-XIV) убачається, що користування землею в Україні є платним.

Із 1 січня 2011 р. набрав чинності ПК України, який відповідно до п. 1.1 ст. 1 регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів та, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

За змістом підпункту 9.1.10 п. 9.1 ст. 9 ПК України плата за землю належить до загальнодержавних податків і зборів, яка в силу вимог підпункту 14.1.147 п. 14.1 ст. 14 цього ж Кодексу є податком і справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Відповідно до п. 269.1 ст. 269 ПК України платниками податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі.

Останні ж, як визначає зміст підпункту 14.1.73 п. 14.1 ст. 14 цього Кодексу, — це особи, яким, зокрема, на умовах оренди надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності. Отже, в ПК України визначено обов'язок орендаря сплачувати земельний податок у формі орендної плати.

Орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності — обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою (підпункт 14.1.136 п. 14.1 ст. 14 ПК). Подібне визначення міститься й у ст. 21 Закону № 161-XIV.

Справляння плати за землю, в тому числі й орендної плати, здійснюється відповідно до положень розд. XIII ПК України.

Розмір та умови внесення орендної плати встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем, а підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки (п. 288.1 ст. 288 ПК України).

Підпунктом 288.5.1 п. 288.5 ст. 288 зазначеного Кодексу встановлено, що розмір орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності встановлюється у договорі оренди, але річна

сума платежу не може бути меншою: для земель сільськогосподарського призначення — розміру земельного податку, що встановлюється розд. XIII ПК України; для інших категорій земель — трикратного розміру земельного податку, що встановлюється цим розділом, та не може перевищувати, зокрема, для інших земельних ділянок, наданих в оренду, 12 % нормативної грошової оцінки (підпункт 288.5.2 зазначеного пункту).

Проаналізувавши зазначені норми матеріального права, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що з набранням чинності ПК України річний розмір орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, який підлягає перерахуванню до бюджету, має відповідати вимогам підпункту 288.5.1 п. 288.5 ст. 288 цього Кодексу та є підставою для перегляду встановленого розміру орендної плати.

Тобто, законодавець визначив нижню граничну межу річної суми платежу по орендній платі за земельні ділянки, незалежно від того, чи збігається її розмір із визначеним у договорі.

Відповідно до підпункту 16.1.4 п. 16.1 ст. 16 ПК України платник податків зобов'язаний сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, установлених цим Кодексом та законами з питань митної справи.

При цьому, враховуючи принцип пріоритетності норм ПК України над нормами інших актів у разі їх суперечності, який закріплений у п. 5.2 ст. 5 ПК України, до моменту внесення до такого договору відповідних змін розмір орендної плати в будь-якому разі не може бути меншим, ніж встановлений підпунктом 288.5.1 п. 288.5 ст. 288 ПК України (*постанова Верховного Суду України від 2 грудня 2014 р. у справі № 21-274а14*).

170.000.000 Державне регулювання транспорту

170.100.000 Тарифи, збори, штрафи, пільги на транспорті. Безоплатний проїзд

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень статей 84, 88 КТМ України (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин), підпункти 2.1 і 2.2 Положення про Інспекцію державного портового нагляду морського торговельного порту України, затвердженого наказом Міністерства транспорту України від 18 жовтня 2000 р. № 574 (zareєстровано у Міністерстві юстиції України 2 листопада 2000 р. за № 775/4996; чинного на час виникнення спірних відносин; далі — Положення про Інспекцію, Інспекція портового нагляду, Мінтранс відповідно), Положення про портові збори, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 року № 1544 (далі — Положення про портові збори), і підпункту 2.1 Порядку обліку та використання коштів від портових зборів, затвердженого наказом Мінтрансу від 25 серпня 2004 р. № 783 (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — Порядок використання коштів) щодо плати за оформлення прибуття суден у порт та вихід з нього.

Правовий статус морського порту визначено ст. 73 КТМ України, згідно з ч. 1 якої морський порт є державним транспортним підприємством, призначеним для обслуговування суден, пасажирів і вантажів на відведених порту території і акваторії, а також перевезення вантажів і пасажирів на судах, що належать порту.

Для забезпечення безпеки мореплавства на морські порти покладено відповідні функції, однією з яких згідно зі ст. 75 КТМ України є забезпечення безпечного руху в портових водах, безпечної стоянки та обробки суден.

Відповідно до ст. 86 КТМ України (у редакції, чинній на час виникнення спірних

відносин) державний нагляд за мореплавством у порту здійснює капітан морського торговельного (морського рибного) порту, який підпорядкований Мінтрансу (Міністерству рибного господарства України; далі — Мінрибгосп) і очолює Інспекцію портового нагляду. Капітан морського торговельного (морського рибного) порту діє відповідно до Положення про капітана морського торговельного (морського рибного) порту, що затверджується Мінтрансом (Мінрибгоспом).

Інспекція портового нагляду створюється Мінтрансом (Мінрибгоспом) і діє відповідно до Положення про інспекцію державного портового нагляду, що затверджується зазначеними органами.

У морських портах капітан порту та Інспекція портового нагляду, яку він очолює, входять до складу порту.

Функції капітана морського порту визначені у ст. 88 КТМ України (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин). До таких функцій, зокрема, належать нагляд за дотриманням вимог щодо порядку заходження суден у порт і виходу з порту та оформлення приходу суден у порт і виходу з порту.

З метою забезпечення безпеки мореплавства та відповідно до ст. 86 КТМ України наказом Мінтрансу було затверджено Положення про Інспекцію, яке було чинним на момент виникнення спірних відносин.

Згідно з п. 1.2 зазначеного Положення Інспекція портового нагляду є структурним підрозділом служби капітана порту і здійснює державний нагляд за безпекою судноплавства в порту.

Одним із обов'язків Інспекції портового нагляду відповідно до п. 2.2 Положення про інспекцію є оформлення прибуття суден у порт і виходу з порту в порядку, установленому Мінтрансом.

Аналіз зазначених норм права дає підстави для висновку, що оформлення прибуття суден у порт і виходу з порту — це законодавчо визначена функція капітана морського порту, який є посадовою особою, уповноваженою на здійснення державного нагляду за мореплавством у морському торговельному порту України.

Оформлення приходу суден у порт та виходу з нього не є послугою, при наданні якої застосовуються вільні ціни, як це передбачено у п. 62 Зборів і плат.

За кожний вхід у порт і вихід з нього для певних груп суден нараховується передбачений ст. 84 КТМ України (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин) корабельний збір, ставки якого установлені Положенням про портові збори.

Наказом № 214 затверджені Збори і плати за послуги, що надаються суднам у морських торговельних портах України (далі — Збори і плати), якими визначені розміри ставок лоцманського, швартовного зборів та збору за користування послугами служби регулювання руху суден, супервайзерської винагороди, плати за роботу буксирів при швартовних операціях, за користування плавзасобами та агентські послуги. Ці збори і плати справляються у морських портах із суден закордонного плавання і плавучих споруд, що плавають під Державним прапором України та іноземним прапором.

Згідно з п. 62 Зборів і плат при наданні судновласникам інших, ніж зазначені, послуг застосовуються вільні ціни відповідно до законодавства.

За кожний вхід суден у порт та вихід з порту нараховується корабельний збір у визначеному Положенням про портові збори розмірі.

Встановлення портом будь-якої іншої плати за оформлення прибуття суден у порт та вихід з нього законодавством не передбачено (*постанова Верховного Суду України від 4 листопада 2014 р. у справі № 21-374а14*).

210.000.000 Митне законодавство

210.070.000 Митні платежі

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування п. 2 розд. II «Прикінцеві положення» Закону України від 7 грудня 2000 р. № 2134-III «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання ринку автомобілів в Україні» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — Закон № 2134-III) щодо порядку сплати податків та зборів, передбачених законодавством України при ввезенні автомобіля на митну територію України, що був попередньо ввезений в Україну без сплати відповідних податків та зборів як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства, у разі передачі такого автомобіля у володіння або (та) у користування.

Згідно з ч. 1 ст. 18 Закону України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР «Про режим іноземного інвестування» (далі — Закон № 93/96-ВР) майно, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для

реалізації або власного споживання), звільняється від обкладення митом.

Відповідно до ч. 5 цієї статті (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин) якщо протягом трьох років з часу зарахування іноземної інвестиції на баланс підприємства з іноземними

інвестиціями майно, що було ввезене в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного фонду зазначеного підприємства, відчужується, в тому числі у зв'язку з припиненням діяльності цього підприємства (крім вивезення іноземної інвестиції за кордон), підприємство з іноземними інвестиціями сплачує ввізне мито, яке обчислюється, виходячи з митної вартості цього майна, перерахованої у валюту України за офіційним курсом валюти України, визначеним Національним банком України на день здійснення відчуження майна.

Разом з тим на час ввезення Товариством транспортних засобів на митну територію України були чинними положення Закону України від 17 лютого 2000 р. № 1457-III «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» (далі — Закон № 1457-III), який спрямований на захист конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, створеними без залучення коштів або майна (майнових чи немайнових прав) іноземного походження, та суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю іноземного капіталу, забезпечення державного захисту вітчизняного виробника та конституційних прав і свобод громадян України.

Офіційне тлумачення положень ч. 1 ст. 5 Закону № 1457-III та ч. 1 ст. 19 Закону України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII «Про інвестиційну діяльність» (далі — Закон № 1560-XII) надав Конституційний Суд України (Рішення від 29 січня 2002 р. № 1-рп/2002), який дійшов таких висновків.

Із дня набуття чинності ч. 1 ст. 5 Закону № 1457-III спеціальне законодавство та державні гарантії захисту іноземних інвестицій, які діяли на момент реєстрації інвестицій і підлягали застосуванню на вимогу іноземного інвестора на підставі гарантій від зміни законодавства, застосовуються у межах, передбачених ст. 3 цього Закону та ст. 19 Закону № 1560-XII.

Положення ч. 1 ст. 5 Закону № 1457-III у взаємозв'язку з іншими положеннями цього Закону є підставою як для відмови у наданні, так і для припинення раніше наданих пільг у сфері валютного і митного регулювання та справляння податків, зборів (обов'язкових платежів) підприємствам з іноземними інвестиціями, їх дочірнім підприємствам, а також філіям, відділенням, іншим

Враховуючи зазначене, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що вимоги п. 2 розд. II

відокремленим підрозділам, включаючи постійні представництва нерезидентів, незалежно від часу внесення іноземних інвестицій та їх реєстрації.

Таким чином, Закон № 1457-III, який прийнятий пізніше, ніж Закон № 93/96-ВР, припинив пільги для підприємств із іноземними інвестиціями.

Водночас згідно з положенням п. 2 розд. II «Прикінцеві положення» Закону № 2134-III автомобіль, що був попередньо ввезений в Україну без сплати (повної або часткової) передбачених законодавством податків та зборів, на підставі пільг, наданих законодавством, може бути відчужений або переданий у володіння, або (та) у користування, або (та) у розпорядження тільки після сплати у повному обсязі всіх податків та зборів, передбачених законодавством України на день ввезення автомобіля на митну територію України.

Метою вказаного Закону є стимулювання виробництва автомобілів в Україні та недопущення випадків ухилення від оподаткування при їх ввезенні чи продажу. Закон № 2134-III та Закон № 1457-III взаємопов'язані щодо припинення податкових пільг для підприємств з іноземними інвестиціями, зокрема при ввезенні в Україну автомобілів.

Згідно з положеннями статей 3, 11 МК України (у редакції, що була чинною на час виникнення спірних відносин) безпосереднє здійснення митної справи, що, зокрема, включає митне регулювання, пов'язане зі встановленням та справлянням податків і зборів, покладається на митні органи України.

Системний аналіз зазначених норм права дає підстави вважати, що підприємства з іноземними інвестиціями не звільнені від обов'язку сплати податків і зборів при передачі у володіння або (та) у користування автомобілів, які були попередньо ввезені в Україну без сплати передбачених законодавством податків та зборів, контроль за сплатою яких здійснюють митні органи.

Крім того, як зазначив Конституційний Суд України у Рішенні від 29 січня 2002 р. № 1-рп/2002, застосування до підприємств з іноземними інвестиціями національного режиму валютного регулювання та справляння податків, зборів (обов'язкових платежів) відповідає взятим Україною за зазначеними договорами міжнародним зобов'язанням.

«Прикінцеві положення» Закону № 2134-III щодо сплати у повному обсязі всіх податків та зборів, передбачених законодавством України на день ввезення автомобіля

на митну територію України, що був попередньо ввезений в Україну без сплати відповідних податків та зборів як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства, поширюються на підприємства

з іноземними інвестиціями у разі передачі такого автомобіля у володіння або (та) у користування (*постанова Верховного Суду України від 18 вересня 2014 р. у справі № 21-317а14*).

220.000.000 Публічна служба, її проходження, звільнення з публічної служби

220.010.000 Загальні питання державної служби

1. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування ст. 40 КЗпП України щодо звільнення працівника з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Підставами припинення трудового договору згідно з положеннями п. 4 ч. 1 ст. 36 КЗпП України є, зокрема, розірвання трудового договору з ініціативи працівника (статті 38, 39), з ініціативи власника або уповноваженого ним органу (статті 40, 41) або на вимогу профспілкового чи іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу (ст. 45). Частиною 4 ст. 36 КЗпП України встановлено, що розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40).

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 40 КЗпП України трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані власником або уповноваженим ним органом, зокрема, у випадку змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації, реорганізації, банкрутства або перепрофілювання підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників.

Аналіз зазначених норм дає підстави вважати, що розірвання трудового договору з працівником має супроводжуватися наданням гарантій, пільг і компенсацій, передбачених КЗпП України, а також дотриманням установлених вимог при вивільненні працівника (попередження за 2 місяці про наступне вивільнення, врахування переважного права на залишення на роботі, наявність скорочення чисельності або штату працівників, змін в організації виробництва і праці тощо). Ці норми кореспондуються з конституційним правом громадянина на захист від незаконного звільнення (ст. 43 Конституції

України). Згідно з положеннями ст. 49² КЗпП України про наступне вивільнення працівників персонально попереджають не пізніше ніж за два місяці.

При вивільненні працівників у випадках змін в організації виробництва і праці враховується переважне право на залишення на роботі, передбачене законодавством.

Одночасно з попередженням про звільнення у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці власник або уповноважений ним орган пропонує працівникові іншу роботу на тому ж самому підприємстві, в установі, організації. При відсутності роботи за відповідною професією чи спеціальністю, а також у разі відмови працівника від переведення на іншу роботу на тому ж самому підприємстві, в установі, організації працівник, на власний розсуд, звертається за допомогою до державної служби зайнятості або працевлаштовується самостійно. Водночас власник або уповноважений ним орган доводить до відома державної служби зайнятості про наступне вивільнення працівника із зазначенням його професії, спеціальності, кваліфікації та розміру оплати праці.

Крім того, указані положення ч. 4 ст. 36 КЗпП України встановлюють, що звільнення за п. 1 ч. 1 ст. 40 зазначеного Кодексу можливе у випадку скорочення чисельності або штату працівників.

Більше того, відповідно до ч. 3 ст. 40 КЗпП України не допускається звільнення працівника з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в період його тимчасової непрацездатності (крім звільнення за п. 5 цієї статті), а також у період перебування працівника у відпустці (*постанова Верховного Суду України від 1 липня 2014 р. у справі № 21-212а14*).

2. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень п. 8 постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі — постанова № 268) щодо права

на виплату матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, виплата якої не була здійснена у зв'язку з незаконними діями зі звільнення і несвоєчасного поновлення на публічній службі.

Відповідно до ст. 235 КЗпП України (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин) рішення про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника, прийняте органом, який розглядає трудовий спір, підлягає негайному виконанню.

За правилами постанови № 268 керівникам органів, зазначеним у п. 1 цієї постанови, надано право у межах затвердженого фонду оплати праці надавати працівникам матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань та допомогу для оздоровлення при наданні щорічної відпустки. Розрахунком штатного розпису за 2009 р. підтверджується, що така допомога була передбачена та затверджена фондом оплати праці

На підставі зазначеного колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України, беручи до уваги ту обставину, що спір заявлено про виплату матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань за 2009 р., яка була передбачена правовими актами і забезпечена бюджетним асигнуванням, право на отримання якої було порушено незаконним звільненням з посади і несвоєчасним виконанням рішення суду про поновлення на публічній службі, дійшла висновку, що відповідач, надаючи позивачу відпустку за 2009 р., зобов'язаний поновити

апарату Черкаської міської ради (далі — Міськрада) та виконавчого комітету Черкаської міської ради.

Пунктом 3 рішення Міськради від 3 жовтня 2006 р. № 2-156 передбачено надання матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань і допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки в розмірі середньомісячної заробітної плати кожна.

Згідно з рішенням суду касаційної інстанції, розпорядженням Черкаського міського голови від 30 вересня 2010 р. № 268-р Особі 1 надано частину щорічної основної відпустки тривалістю 14 календарних днів із 1 по 14 жовтня 2010 р. за період роботи з 20 жовтня 2008 р. по 15 квітня 2009 р. з виплатою допомоги на оздоровлення.

порушене право позивача на отримання цієї допомоги незалежно від наявності бюджетних асигнувань на цю виплату.

Посилання заявника на положення п. 8 постанови № 268 є безпідставним, оскільки йдеться не про поточні бюджетні виплати за 2010 р., а про виплати, зумовлені незаконними діями відповідача зі звільнення і несвоєчасного поновлення на публічній службі (*постанова Верховного Суду України від 11 листопада 2014 р. у справі № 21-465a14*).

3. Висновок Верховного Суду України про правильне застосування положень ст. 235 КЗпП України щодо обрання належного способу захисту порушених прав позивача.

Відповідно до ч. 1 ст. 6 КАС України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду,

встановлення статтями 105 та 162 КАС України способів захисту не виключає застосування інших способів захисту, зокрема тих, які встановлені КЗпП України при розгляді вимог про поновлення на роботі.

Задовольняючи позовні вимоги про поновлення на публічній службі, суд повинен визнати протиправним рішення суб'єкта владних повноважень повністю або частково, скасувати акт індивідуальної дії та обов'язково вказати дату, з якої особу поновлено на посаді.

Статтю 235 КЗпП України передбачено, зокрема, що у разі звільнення без законної підстави або незаконного

якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси.

переведення на іншу роботу працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір.

Рішення про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника, прийняте органом, який розглядає трудовий спір, підлягає негайному виконанню (*постанова Верховного Суду України від 4 листопада 2014 р. у справі № 21-426a14*).

(Продовження матеріалу
буде опубліковано в наступних номерах)